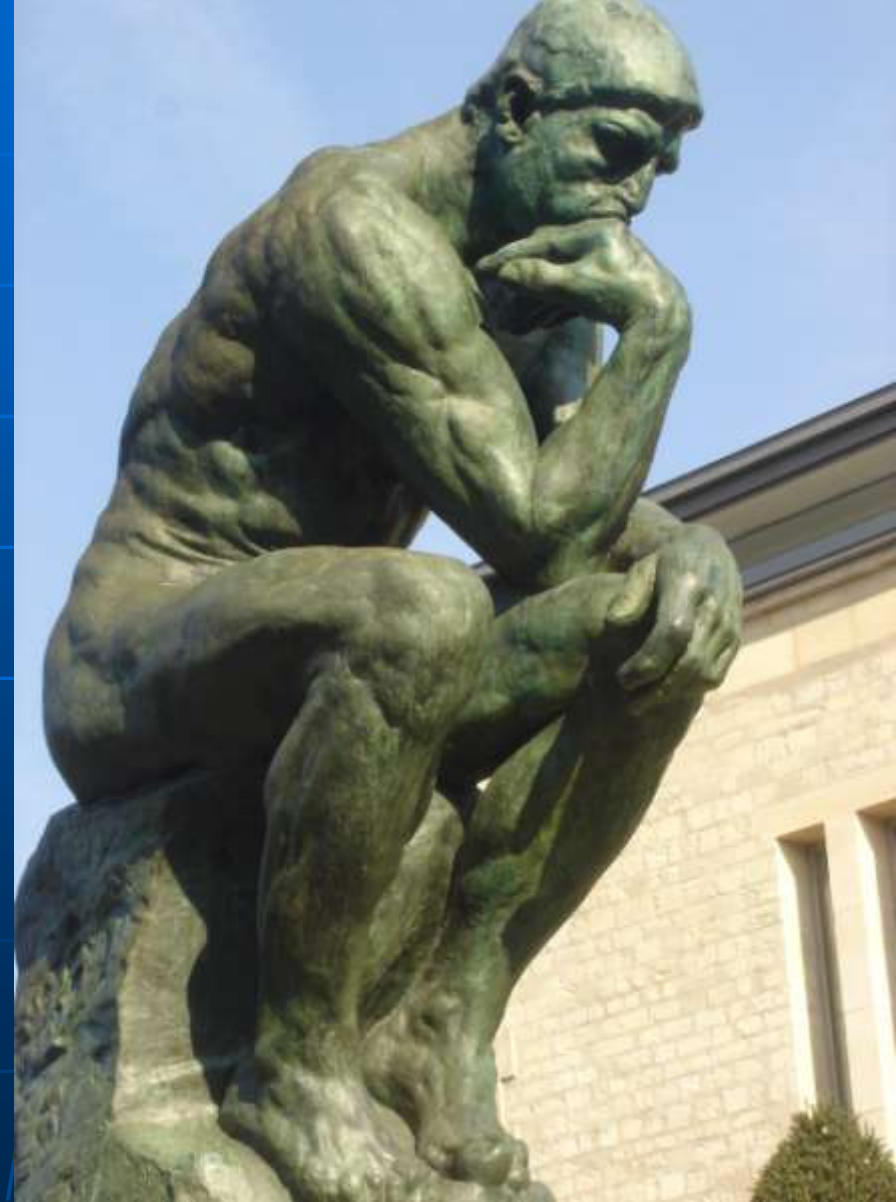

SÜRÜCÜLER TRAFİĞE ÇIKARKEN NEDEN ALKOL VE UYUŞTURUCU KULLANIR?

Doç. Dr. Gürol Cantürk
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Adli Tıp Anabilim Dalı

NEDEN ALKOL? NEDEN UYUŞTURUCU

- NEDEN?

NEDEN?

MADDE KULLANIMI İLE İLİŞKİLİ BOZUKLUKLAR

- Psikososyal ve Psikodinamik Teoriler
- Eş Bağımlılık (Kodiksiyon)
- Davranışçı Teoriler
- Genetik Teoriler
- Nörokimyasal Teoriler

TRAFİK-TRAFİK KAZASI

- **Trafik:** İnsanların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.
- **Sürücü:** Karayolunda, motorlu veya motorsuz bir aracı veya taşıtı sevk ve idare eden kişidir.
- **Trafik kazası:** Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve zararlar sonuçlanmış olan olaydır.

TRAFİK-TRAFİK KAZASI

- Dünyada, her yıl 1.2 milyon kişi trafik kazaları sonucu ölmekte ve bu ölümlerin %90'dan fazlası düşük ve orta gelir grubundaki ülkelerde meydana gelmektedir. Bu ölümlerden başka çok sayıda insan sakat kalmakta ve ciddi ekonomik kayıplar (↑ \$500 billion) da oluşmaktadır.

TÜİK TRAFİK KAZA İSTATİSTİKLERİ-2011

TRAFİK KAZA İSTATİSTİKLERİ

Karayolu

Traffic Accident Statistics

Road

2011

ISSN 1300-1175

TÜRKİYE'DE TRAFİK KAZALARI 2002-2011

1.1 Nüfus, sürücü belgesi, kaza, ölü ve yaralı sayısı, 2002-2011

Number of driver licence, persons killed, persons injured, motor vehicles and population, 2002-2011

	Nüfus Population (Bin) (Thousand)	Sürücü belgesi olan kişi sayısı Number of persons with driver licence	Toplam - Total			
			Toplam kaza Total accidents	Ölümlü, yaralanmalı kaza Accidents involving death and personal injury	Ölü sayısı Number of persons killed	Yaralı sayısı Number of persons injured
2002	69 626	14 994 960	439 777	65 748	4 093	116 412
2003	70 231	15 488 493	455 637	67 031	3 946	118 214
2004	71 794	16 151 623	537 352	77 008	4 427	136 437
2005	72 065	16 958 895	620 789	87 273	4 505	154 086
2006	72 974	17 586 179	728 755	96 128	4 633	169 080
2007	70 586	18 422 958	825 561	106 994	5 007	189 057
2008	71 517	19 377 790	950 120	104 212	4 236	184 468
2009	72 561	20 460 739	1 053 346	111 121	4 324	201 380
2010	73 723	21 548 381	1 106 201	116 804	4 045	211 496
2011	74 724	22 798 282	1 228 928	131 845	3 835	238 074

TÜRKİYE'DE TRAFİK KAZALARI 2002-2011

Historical Statistics, 2002-2011

Tarihsel İstatistikler, 2002-2011

1.3 Nüfusun trafik kazasından etkilenme oranı, 2002-2011

Influence ratio of traffic accidents on population, 2002-2011

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury]

Trafik kazasında ölen ve yaralanan sayısı Number of killed and injured	Nüfus Population (Bin) (Thousand)	Trafik kaza sayısı Number of traffic accidents	Nüfusun trafik kazasından etkilenme oranı Population is influence rate from traffic accidents (‰)	Kazadan etkilenenlerin oranı Rate of influenced from accidents (‰)
2002	120 505	65 748	1,73	1 832,83
2003	122 160	67 031	1,74	1 822,44
2004	140 864	77 008	1,96	1 829,21
2005	158 591	87 273	2,20	1 817,18
2006	173 713	96 128	2,38	1 807,10
2007	194 064	106 994	2,75	1 813,78
2008	188 704	104 212	2,64	1 810,77
2009	205 704	111 121	2,83	1 851,17
2010	215 541	116 804	2,92	1 845,32
2011	241 909	131 845	3,24	1 834,80

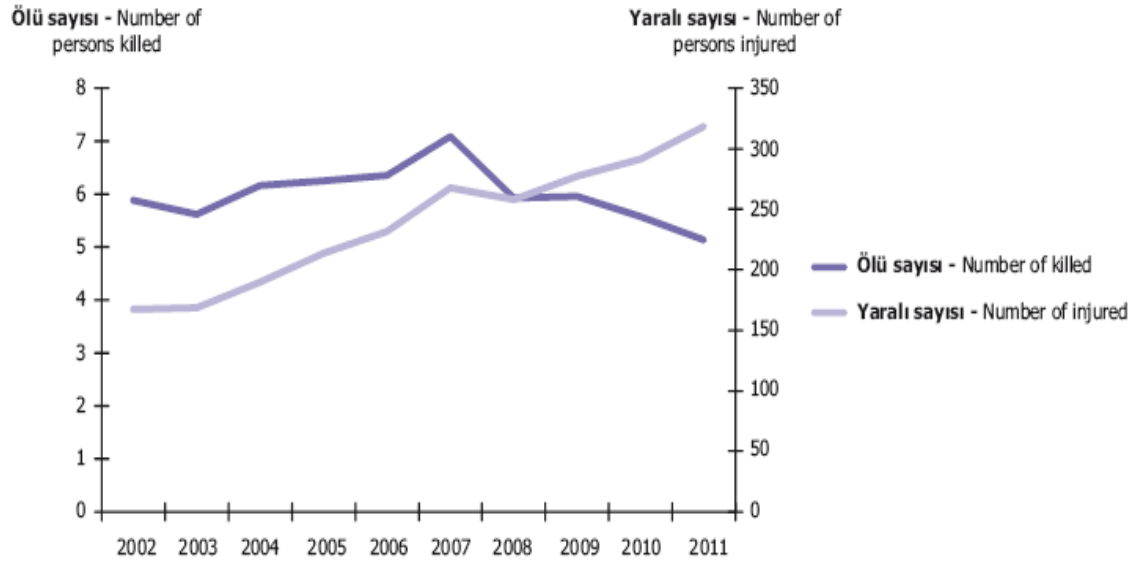
Not. Jandarma ve trafik polisi sorumluluk bölgesindeki kazaları kapsar.

Note. Road traffic accidents are include in responsibility area of traffic police and gendarmerie.

TÜRKİYE'DE TRAFİK KAZALARI 2002-2011

1.1 Trafik kazalarında yüzbin nüfusa düşen ortalama ölü ve yaralı sayısı, 2002-2011

Number of average killed and injured persons per hundred thousands population, 2002-2011

TÜRKİYE'DE TRAFİK KAZALARI 2002-2011

1.2 Trafik kazalarında taşıt ve nüfus başına düşen ortalama ölü ve yaralı sayısı, 2002-2011

Number of average persons killed and injured in road traffic accidents per vehicle and population, 2002-2011

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury]

	100 000 taşıta düşen		100 000 nüfusa düşen	
	Number of persons per 100 000 vehicles		Number of persons per 100 000 population	
	Ölü sayısı Number of persons killed	Yaralı sayısı Number of persons injured	Ölü sayısı Number of persons killed	Yaralı sayısı Number of persons injured
2002	47,3	1 345,0	5,9	167,2
2003	44,3	1 327,7	5,6	168,3
2004	43,2	1 332,9	6,2	190,0
2005	40,4	1 382,5	6,3	213,8
2006	37,9	1 382,8	6,3	231,7
2007	38,4	1 451,7	7,1	267,8
2008	30,8	1 340,1	5,9	257,9
2009	30,2	1 406,6	6,0	277,5
2010	26,8	1 401,0	5,5	286,9
2011	23,8	1 479,7	5,1	318,6

Not. Jandarma ve trafik polisi sorumluluk bölgesindeki kazaları kapsar.

Note. Road traffic accidents are include in responsibility area of traffic police and gendarmerie.

TÜRKİYE'DE TRAFİK KAZALARI 2002-2011

1.3 Nüfusun trafik kazasından etkilenme oranı, 2002-2011

Influence ratio of traffic accidents on population, 2002-2011

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury]

Trafik kazasında ölen ve yaralanan sayısı Number of killed and injured	Nüfus Population (Bin) (Thousand)	Trafik kaza sayısı Number of traffic accidents	Nüfusun trafik kazasından etkilenme oranı Population is influence rate from traffic accidents (%)	Kazadan etkilenenlerin oranı Rate of influenced from accidents (%)	
2002	120 505	69 626	65 748	1,73	1 832,83
2003	122 160	70 231	67 031	1,74	1 822,44
2004	140 864	71 794	77 008	1,96	1 829,21
2005	158 591	72 065	87 273	2,20	1 817,18
2006	173 713	72 974	96 128	2,38	1 807,10
2007	194 064	70 586	106 994	2,75	1 813,78
2008	188 704	71 517	104 212	2,64	1 810,77
2009	205 704	72 561	111 121	2,83	1 851,17
2010	215 541	73 723	116 804	2,92	1 845,32
2011	241 909	74 724	131 845	3,24	1 834,80

Not. Jandarma ve trafik polisi sorumluluk bölgesindeki kazaları kapsar.

Note. Road traffic accidents are include in responsibility area of traffic police and gendarmerie.

TRAFİK KAZASI-ALKOL

6.7 Bulundukları araçların cinslerine göre kazaya katılan sürücülerin alkol sonucu, 2011

Alcohol results of drivers involving in the traffic accidents by kind of vehicles, 2011

(Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury)

	Toplam	Motosiklet	Otomobil	Minibüs	Kamyonet	Kamyon	Çekici	Otobüs	Traktör	Diğer
	Total	Motorcycle	Car	Minibus	Small Truck	Truck	Tractor trailer	Bus	Tractor	Other
	Toplam - Total									
Toplam - Total	171 768	24 124	89 916	6 086	28 761	7 378	3 987	5 783	1 060	4 673
% 0.50' e kadar - Until 0.50 %	2 309	140	1 284	88	451	150	81	66	25	24
% 0.51 - % 0.90 arası - Between 0.51% - 0.90%	456	65	302	3	71	2	5	2	2	4
% 0.91 - % 1.50 arası - Between 0.91% - 1.50%	792	107	561	7	99	5	2	3	3	5
% 1.51 - % 2.00 arası - Between 1.51% - 2.00%	520	84	353	7	61	3	1	2	3	6
% 2.00'dan büyük - More than 2.00%	612	114	364	5	85	11	6	1	8	18
Alkollü (promil belirsiz) - Drunk (unidentified promille)	2 393	508	1 463	43	285	30	14	14	8	28
Alkolsüz - No drunk	55 192	6 974	27 756	2 265	9 864	2 718	1 573	2 202	464	1 376
Tespit edilemeyen - Unknown	109 494	16 132	57 833	3 668	17 845	4 459	2 305	3 493	547	3 212

Yerleşim yeri - Inhabited area

TRAFİK KAZASI-ALKOL

- 171 768 Sürücü
 - **109 494** **Tespit edilemeyen**
 - **55 192** **Alkolsüz**
 - **7082** **Alkollü (%11.37)**
-
- Alkollü olanların %66.21'in düzeyi belli, %33.79'u alkollü ancak düzeyi belli değil

TRAFİK KAZASI-ALKOL

TRAFİK KAZASINDA ÖLEN VE YARALANAN SÜRÜCÜLER

- Trafik Kazalarında **2011** Yılında
- Kazaya Karışan Sürücü Sayısı **171 768**
161 906 Erkek (%**94.26**)
- Ölen Sürücü Sayısı 975 (%**97.74** Erkek)
- Yaralanan Sürücü Sayısı 78739
73857 Erkek (%**93.80**)

TRAFİK KAZASINDA ÖLEN VE YARALANAN SÜRÜCÜLER

Driver Properties

Sürücü Özellikleri

6.2 Number of drivers involved in traffic accidents, killed and injured with respect to age groups, sex and driving licence class, 2011
[Accidents involving death and personal injury]

A. Number of drivers involved in accidents			B. Number of drivers killed			C. Number of drivers injured						
Age groups												Type of driving licence
21-24			25-64			65+			Bilinmeyen - Unknown			
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	
18 654	80	9 785	133 099	742	55 576	4 521	66	2 343	564	4	229	Total
17 608	79	9 189	124 897	725	51 701	4 424	65	2 302	556	4	222	Males
1 046	1	596	8 202	17	3 875	97	1	41	8	-	7	Females
1	-	1	93	-	42	20	-	14	-	-	-	A1 type
1	-	1	92	-	41	20	-	14	-	-	-	Males
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	Females
1 536	2	1 111	6 354	29	4 326	140	-	111	-	-	-	A2 type
1 513	2	1 094	6 276	29	4 261	140	-	111	-	-	-	Males
23	-	17	78	-	65	-	-	-	-	-	-	Females
12 926	43	5 876	68 881	292	27 402	2 414	30	1 082	36	-	12	B type
12 036	42	5 381	61 358	278	23 925	2 334	30	1 052	35	-	11	Males
890	1	495	7 523	14	3 477	80	-	30	1	-	1	Females
5	-	1	8 265	47	2 954	57	-	34	6	-	2	C type
5	-	1	8 252	47	2 947	57	-	34	6	-	2	Males
-	-	-	13	-	7	-	-	-	-	-	-	Females
203	1	95	2 836	18	1 055	4	-	2	-	-	-	D type
203	1	95	2 831	18	1 052	4	-	2	-	-	-	Males
-	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	Females
997	5	443	36 408	224	12 746	829	9	343	11	-	4	E type
996	5	443	36 329	223	12 724	828	9	343	11	-	4	Males
1	-	-	79	1	22	1	-	-	-	-	-	Females
1	-	1	264	6	114	118	4	67	-	-	-	F type
1	-	1	263	6	114	118	4	67	-	-	-	Males
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	Females
31	-	14	259	-	70	-	-	-	-	-	-	G type
31	-	14	259	-	70	-	-	-	-	-	-	Males
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Females
12	-	8	233	-	100	14	-	4	-	-	-	H type
12	-	8	215	-	91	14	-	4	-	-	-	Males
-	-	-	18	-	9	-	-	-	-	-	-	Females
3	-	2	11	-	3	-	-	-	-	-	-	K type
1	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	Males
2	-	1	6	-	3	-	-	-	-	-	-	Females
33	-	13	11	-	2	-	-	-	1	-	1	Military driving licence
33	-	13	11	-	2	-	-	-	1	-	1	Males
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Females
107	1	46	1 319	10	539	237	4	100	11	-	3	International driving licence
88	1	38	1 172	10	470	230	4	96	11	-	3	Males
19	-	8	147	-	69	7	-	4	-	-	-	Females
2 685	24	2 090	7 559	87	5 848	641	18	544	202	-	117	Non-licensed
2 582	24	2 022	7 271	85	5 661	634	17	539	197	-	113	Males
103	-	68	288	2	187	7	1	5	5	-	4	Females
114	4	84	606	29	375	47	1	42	297	4	90	Unknown
106	4	77	563	29	343	45	1	40	295	4	88	Males
8	-	7	43	-	32	2	-	2	2	-	2	Females

Sürücü Özellikleri

Driver Properties

Sürücü Özellikleri

6.1 Sürücü belgesi sınıfına göre trafik kazasına karışan , ölen ve yaralanan sürücü sayısı, 2011

Number of drivers involved in traffic accidents, killed and injured with respect to driving licence, 2011

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury]

	Kazaya karışan toplam sürücü sayısı Number of total drivers involved in accidents	Ölümlü kazaya karışan sürücü sayısı Number of drivers involved in accidents with death	Yaralanmalı kazaya karışan sürücü sayısı Number of drivers involved in injured accidents	Ölen sürücü sayısı Number of drivers killed	Yaralanan sürücü sayısı Number of drivers injured
--	---	--	--	--	--

Toplam - Total

Toplam - Total	171 768	2 930	168 838	975	78 739
Sürücü belgesi var - Driving licence	150 961	2 571	148 390	757	62 181
A1 sınıfı - Type	114	-	114	-	57
A2 sınıfı - Type	9 317	63	9 254	37	6 581
B sınıfı - Type	89 180	1 137	88 043	391	36 748
C sınıfı - Type	8 334	217	8 117	47	2 992
D sınıfı - Type	3 044	134	2 910	19	1 153
E sınıfı - Type	38 251	943	37 308	238	13 539
F sınıfı - Type	384	13	371	10	182
G sınıfı - Type	297	6	291	-	86
H sınıfı - Type	266	1	265	-	115
K sınıfı - Type	15	-	15	-	5
Askeri - Military	49	-	49	-	18
Yabancı - Foreign	1 710	57	1 653	15	705
Sürücü belgesi yok - No driver licence	19 639	270	19 369	179	15 883
Belirlenemeyen - Unknown	1 168	89	1 079	39	675

Sürücü Özellikleri

- Kazaya Karışan Sürücü **%94.26'si Erkek**
- Sürücü Belgesi Olmayan 19 639 kişinin **%96.90'ı Erkek**
- Sürücü Belgesi Olup Olmadığı Belirlenemeyen 1168 kişinin **%94.18'i Erkek**

Sürücü Özellikleri

Sürücü Özellikleri

Driver Properties

6.3 Yaş grubu ve cinsiyete göre trafik kazasında ölen ve yaralanan sürücü, yolcu ve yayalar, 2011

[Ölümlü, yaralanmalı kaza]

A. Ölü sayısı B. Yaralı sayısı

Yaş grubu	Toplam - Total		Yerleşim yeri - Inhabited area							
	Ölü	Yaralı	Toplam - Total		Sürücü - Driver		Yolcu - Passenger		Yaya - Pedestrian	
	Persons killed	Persons injured	A	B	A	B	A	B	A	B
Genel toplam	2 582	194 149	1 063	137 715	421	58 799	339	59 312	303	19 604
0-9	114	12 537	52	8 439	-	277	14	5 473	38	2 689
10-14	69	8 797	31	6 431	5	1 086	12	3 488	14	1 857
15-17	85	10 511	34	8 437	10	3 020	17	4 278	7	1 139
18-20	129	15 769	73	12 652	39	5 588	29	6 037	5	1 027
21-24	170	21 443	82	16 210	42	8 096	33	7 048	7	1 066
25-64	1 674	113 732	635	77 240	288	38 903	195	29 790	152	8 547
65+	274	9 273	148	6 754	35	1 637	36	2 137	77	2 980
Bilinmeyen	67	2 087	8	1 552	2	192	3	1 061	3	299

Sürücünün Eğitim Durumu

Sürücü Özellikleri

Driver Properties

6.6 Eğitim ve yerleşim yeri durumuna göre trafik kazasına katılan, ölen ve yaralanan sürücü sayısı, 2011
Number of drivers involved, killed and injured in the accidents with respect to education and settlement, 2011

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury]

A. Kazaya katılan toplam sürücü sayısı - Number of total drivers involved in accidents

B. Ölümlü kazaya katılan sürücü sayısı - Number of drivers involved in accidents with death

C. Yaralanmalı kazaya katılan sürücü sayısı - Number of drivers involved in injured accidents

D. Ölen sürücü sayısı - Number of drivers killed

E. Yaralanan sürücü sayısı - Number of drivers injured

Sürücünün Eğitim durumu According to level of education of drivers		Toplam Total		Yerleşim yeri Inhabited area		Yerleşim yeri dışı Uninhabited area	
		Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Toplam							
Total	A	161 906	9 862	129 390	8 507	32 516	1 355
	B	2 868	62	1 230	32	1 638	30
	C	159 038	9 800	128 160	8 475	30 878	1 325
	D	953	22	407	14	546	8
	E	73 857	4 882	54 920	3 879	18 937	1 003
İlkokul							
Primary school	A	50 719	1 287	39 890	1 147	10 829	140
	B	984	14	398	7	586	7
	C	49 735	1 273	39 492	1 140	10 243	133
	D	329	5	151	3	178	2
	E	24 365	685	18 170	578	6 195	107
Ortaokul							
Secondary school	A	17 123	673	14 715	624	2 408	49
	B	184	3	101	2	83	1
	C	16 939	670	14 614	622	2 325	48
	D	38	-	22	-	16	-
	E	7 372	299	6 024	264	1 348	35
İlköğretim							
Primary education	A	7 987	252	6 721	225	1 266	27
	B	125	1	59	-	66	1
	C	7 862	251	6 662	225	1 200	26
	D	34	-	20	-	14	-
	E	4 160	144	3 421	126	739	18
Lise							
High school	A	33 793	2 507	28 373	2 207	5 420	300
	B	381	11	199	8	182	3
	C	33 412	2 496	28 174	2 199	5 238	297
	D	110	3	51	3	59	-
	E	14 183	1 219	10 895	993	3 288	226
Üniversite							
Universty	A	16 561	3 253	13 175	2 800	3 386	453
	B	179	13	84	5	95	8
	C	16 382	3 240	13 091	2 795	3 291	445
	D	35	3	13	2	22	1
	E	5 765	1 441	3 876	1 106	1 889	335
Bilinmeyen							
Unknown	A	35 723	1 890	26 516	1 504	9 207	386
	B	1 015	20	389	10	626	10
	C	34 708	1 870	26 127	1 494	8 581	376
	D	407	11	150	6	257	5
	E	18 012	1 094	12 534	812	5 478	282

ALKOL

- Kuşkusuz trafik kazalarına yol ve araç faktörleri etki etse de en önemli faktör insan faktörüdür. Kişileri uyutucu ve uyuşturucu maddeler ve bunlar içinde de en sık kullanılan maddelerden biri olan alkol çok fazla etkilemektedir.

ALKOL

- Alkol korkuyu, koordinasyonu, konsantrasyonu azaltmakta ve belli dozlara kadar cesaret vermektedir. Böylece kişiler risk alabilmekte ve kaza yapma riskleri artmaktadır

Madde İle İlişkili Bozukluklar

- Alkol ve kötüye kullanılan ve bağımlılık yapan maddelerin kullanımını ile ilgili durumlar ve bu maddelerin kullanımının yol açtığı bozukluklar bu başlık altında sınıflandırılmaktadır.

Madde İle İlişkili Bozukluklar

- Alkol,
- Amfetamin,
- Kafein,
- Esrar,
- Kokain,
- Hallusinojenler,
- Uçucular,
- Nikotin,
- Opioidler,
- Fensiklidin,
- Sedatif, hipnotik veya anksiyolitiklere bağlı bozukluklar

ALKOL

- Alkol, kafein ve tütünden sonra en yaygın olarak kullanılan ve suiistimal edilen psikostimulan maddedir. Alkoller, kimyasal olarak diğer üç bağı dolu olan bir karbon atomuna bir hidroksil (OH) bağlanması ile oluşan hidrokarbon bileşikleridir.
- Alkol, ince öğütülmüş pudra haline getirilmiş toz anlamına gelen kuhl kelimesinden köken almaktadır.

ALKOL

- Alkolün; trafik kazaları, yaralama-yaralanma, zorlamalı veya doğal ölümler ve diğer adli olgularda tetikleyici ya da kolaylaştırıcı bir faktör olduğu bilinmektedir.
- Trafikte sürüş güvenliğini tehlikeye sokacak çeşitli kimyasal maddeler günlük hayatta kullanılmaktadır.
- **Karayolları Trafik Yönetmeliğinin** 97. maddesine göre profesyonel sürücülerin vasıta kullanırken hiç alkol almamış olması gerekir; özel araç sürücüleri ise alkol düzeyi ancak % 50 mg (**0,5 promil** g)'in altında iken araba kullanabilirler

Çeşitli Ülkelerde Alkol Sınırları

Tablo 2.1. Çeşitli ülkelerin sürücülere tanıdığı alkol sınırları*

Ülkeler	İzin verilen alkol sınırı	Ülkeler	İzin verilen alkol sınırı	Ülkeler	İzin verilen alkol sınırı
Ermenistan	0,0	Norveç	0,2	Yunanistan	0,5
Avusturya	0,5	Portekiz	0,5	İtalya	0,5
Bulgaristan	0,5	İspanya	0,5	Malta	0,8
Hırvatistan	0,5	Türkiye	0,5	Hollanda	0,5
Danimarka	0,5	İngiltere	0,8	Almanya	0,5
Estonya	0,2	Amerika	0,8	Lüksemburg	0,8
Fransa	0,5	Kanada	0,8	Macaristan	0,0

*: Global Status Report: Alcohol Policy Report, World Health Organization, Department of Mental Health and Substance Abuse, Geneva, 2004 adlı yayınlardan alınmıştır.

1.8 Avrupa Birliği Ülkeleri ile Türkiye'deki trafik kazası sonuçları, yüzölçümü ve nüfus dağılımları, 2008

Area, population distribution and accidents results in European Union Countries and Turkey, 2008

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury]

Ülke Country	Yüzölçüm Area (km ²)	Nüfus Population (Bin)	Trafik kaza sayısı Number of Traffic accidents	Ölü - Persons killed			Yaralı - Persons injured		
				Sayı Number	Nüfusa oranı Rate from population (%)	Kaza sayısına oranı Rate from traffic accidents (%)	Sayı Number	Nüfusa oranı Rate from population (%)	Kaza sayısına oranı Rate from traffic accidents (%)
Belçika - Belgium	30 528	10 710	42 115	944	0,09	22	64 437	6,02	1 530
Danimarka - Denmark	43 094	5 494	5 020	406	0,07	81	5 923	1,08	1 180
Almanya - Germany	357 022	82 110	320 614	4 477	0,05	14	409 047	4,98	1 276
Yunanistan - Greece	131 957	11 237	15 083	1 553	0,14	103	19 010	1,69	1 260
İspanya - Spain	505 992	45 556	93 161	3 099	0,07	33	130 948	2,87	1 406
Fransa - France	551 500	64 186	74 487	4 275	0,07	57	93 783	1,46	1 259
İrlanda - Ireland	70 273	4 426	6 736	280	0,06	42	9 747	2,20	1 447
İtalya - Italy	301 318	59 832	218 963	4 731	0,08	22	310 739	5,19	1 419
Lüksemburg - Luxembourg	2 586	489	927	35	0,07	38	1 239	2,53	1 337
Hollanda - Netherlands	41 526	16 446	23 708	677	0,04	29	27 507	1,67	1 160
Avusturya - Austria	83 858	8 337	39 173	679	0,08	17	50 521	6,06	1 290
Portekiz - Portugal	91 962	10 622	33 613	885	0,08	26	43 824	4,13	1 304
Finlandiya - Finland	338 145	5 313	6 881	344	0,06	50	8 513	1,60	1 237
İsveç - Sweden	449 964	9 220	18 462	397	0,04	22	26 248	2,85	1 422
İngiltere - United Kingdom	242 900	61 394	176 814	2 645	0,04	15	237 811	3,87	1 345
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	78 866	10 424	22 481	1 076	0,10	48	28 501	2,73	1 268
Estonya - Estonia	45 227	1 341	1 868	132	0,10	71	2 398	1,79	1 284
Letonya - Latvia	64 589	2 266	4 196	316	0,14	75	5 408	2,39	1 289
Litvanya - Lithuania	65 300	3 358	4 897	499	0,15	102	5 818	1,73	1 188
Macaristan - Hungary	93 030	10 038	19 174	996	0,10	52	25 369	2,53	1 323
Malta - Malta	316	412	764	9	0,02	12	859	2,08	1 124
Polonya - Poland	312 685	38 126	49 054	5 437	0,14	111	62 097	1,63	1 266
Slovenya - Slovenia	20 273	2 021	9 165	214	0,11	23	12 742	6,30	1 390
Slovakya - Slovakia	49 036	5 407	8 343	606	0,11	73	10 886	2,01	1 305
Bulgaristan - Bulgaria	110 994	7 623	8 045	1 061	0,14	132	9 952	1,31	1 237
Kıbrıs - Cyprus	9 251	793	1 392	82	0,10	59	1 963	2,48	1 410
Norveç - Norway	323 758	4 768	7 726	255	0,05	33	10 868	2,28	1 407
Romanya - Romania	238 391	21 514	29 307	3 061	0,14	104	36 177	1,68	1 234
Türkiye - Turkey	774 815	71 052	104 212	4 236	0,06	41	184 468	2,60	1 770

Kaynak: Statistics Of Road Traffic Accidents In Europe And

Source: Statistics Of Road Traffic Accidents In Europe And North

North America, 2011

America, 2011

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ-TÜRKİYE

ALKOLLÜ SÜRÜCÜLER-2011

Driver Properties

Sürücü Özellikleri

6.7 Bulundukları araçların cinslerine göre kazaya katılan sürücülerin alkol sonucu, 2011

Alcohol results of drivers involving in the traffic accidents by kind of vehicles, 2011

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accidents involving death and personal injury]

	Toplam	Motosiklet	Otomobil	Minibüs	Kamyonet	Kamyon	Çekici	Otobüs	Traktör	Diğer
	Total	Motorcycle	Car	Minibus	Small Truck	Truck	Tractor trailer	Bus	Tractor	Other
	Toplam - Total									
Toplam - Total	171 768	24 124	89 916	6 086	28 761	7 378	3 987	5 783	1 060	4 673
% 0.50' e kadar - Until 0.50 %	2 309	140	1 284	88	451	150	81	66	25	24
% 0.51 - % 0.90 arası - Between 0.51% - 0.90%	456	65	302	3	71	2	5	2	2	4
% 0.91 - % 1.50 arası - Between 0.91% - 1.50%	792	107	561	7	99	5	2	3	3	5
% 1.51 - % 2.00 arası - Between 1.51% - 2.00%	520	84	353	7	61	3	1	2	3	6
% 2.00'dan büyük - More than 2.00%	612	114	364	5	85	11	6	1	8	18
Alkollü (promil belirsiz) - Drunk (unidentified promille)	2 393	508	1 463	43	285	30	14	14	8	28
Alkolsüz - No drunk	55 192	6 974	27 756	2 265	9 864	2 718	1 573	2 202	464	1 376
Tespit edilemeyen - Unknown	109 494	16 132	57 833	3 668	17 845	4 459	2 305	3 493	547	3 212

TÜK CEZA KANUNU

- Trafik güvenliğini tehlikeye sokma
- MADDE 179. –
- (3) **Alkol veya uyuşturucu madde etkisi ile** ya da başka bir nedenle **emniyetli bir şekilde araç sevk** ve idare edemeyecek hâlde olmasına rağmen araç kullanan kişi yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

ALKOL

- Alkolün en büyük sosyal özelliği bağımlılık yaratan bir madde oluşudur. Psikososyal durumlar (ör. üzüntü, stres) alkol kullanımını arttırmaktadır.

Tablo 2.2. Çeşitli alkollü içeceklerin içindeki alkol oranları*

İçki Çeşidi	Alkol oranı	İçki Çeşidi	Alkol oranı
Biralar:	Light biralar	Rakılar:	Yeni rakı
	Normal biralar		Tekirdağ rakısı
	Extra biralar		Kulüp rakısı
Şaraplar:	% 10- 12	Altınbaş rakısı	% 50
		Cin	% 47
Köpüklü şaraplar:	% 12-13	Votka	% 40
Likör şarabı:	% 16	Likörler:	Türlerine göre
Kuvvetlendirilmiş şaraplar (Fortified wine)	% 20		
			% 40-50

*: Adli Toksikoloji; Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu yayınları adlı yayından alınmıştır.

Etil Alkolün Araç Sürücüleri Üzerindeki Etkileri

- 1. Reaksiyon Zamanı:
- 2. Otomatizmin Kayboluşu:
- 3. Dikkatin Azalması:
- 4. Gözün fikse olduğu cisimden normale dönme zamanı uzar.
- 5. Cisimlerin net olmaması:
- 6. Mesafe tahmininin yapılamaması:

YARALANMALI KAZALAR-ALKOL

- Alkol, sürücülerin yaralandığı kazalarda **en sık** saptanan maddedir. Pek çok çalışmada; sürücülerin **%20-40'ında** alkol tespit edildiği bildirilmiştir.

ÖLÜMCÜL KAZALAR-ALKOL

- Alkolün, sürücülerin ölümcül yaralandığı kazalarda olguların %40-60'ında tespit edildiği bildirilmiştir (Etanol+).

ALKOL

- Alkol kullanımı baskın olarak; 20-40 yaş arasındaki erkek sürücülerin karıştığı tek taşıtlı kazalarla ilişkili bulunmuştur.

Cannabinoid-Esrar

- Esrarın, sürücünün yaralandığı trafik kazalarında alkolden sonra 2. en sık tespit edilen madde olduğu bildirilmiştir. Olguların %7-15'inde esrar saptanmıştır ve daha ziyade ölümcül olmayan yaralanmalı kazalarla ilişkili bulunmuştur.

Alkol+Esrar

- Avustralya'da yapılan iki çalışmada esrar için %2.6 ve %4.5 oranları bildirilmiştir.
- Alkol ve esrar birlikte kullanımı daha çok genç erkek sürücüler için + bulunmuştur.
- ABD'de motosiklet sürücülerinde, araç sürücülerine göre daha yüksek esrar +' liği bulunmuştur (%32).

Benzodiazepinler

- Pek çok çalışmada benzodiazepinler, stimülanlar bulunmamış ya da hiç aranmamış.
- Benzodiazepinler, bazı çalışmalarda da alkol ve esrara göre olguların çok daha az bir kısmında saptanmış. Ölümcül yaralanmalı kazaların sürücülerinde %2-5 arasında oranlar bildirilmiştir.
- Diazepam en sık saptanan benzodiazepin olmuş.

Stimülanlar

- Stimülanların da olguların %1-4'ünde tespit edildiği bildirilmiştir.
- Kamyon sürücülerinin ölümcül olarak yaralandığı trafik kazalarında ise stimülanların olguların %14-16'sı gibi yüksek oranlarda saptandığı bildirilmiştir.

2500 Olgu

- Yaralanmış 2500 sürücünün kan örneklerinin incelendiği bir çalışmada; olguların $\frac{3}{4}$ 'ünde hiçbir madde saptanmadığı, alkol en sık saptanan, esrar da 2. sıklıkta saptanan madde olarak bildirilmiş. Benzodiazepinler ve stimülanlar ayrıca karışık madde kullananlar düşük oranda saptanırken erkeklerde en çok alkol ve esrar, kadınlarda ise benzodiazepinler + bulunmuş.
- Tek taşıtlı kazalarda çoğunlukla alkol + bulunurken motosiklet sürücülerinde esrar + bulunmuş.

Percentages of injured drivers testing positive for the various drugs and drug combinations^a

Drug combination	% Positive (n = 2500)
Drug-free (n = 1935)	77.4
Alcohol only (n = 214)	8.6
Cannabinoids only (n = 178)	7.1
Alcohol + cannabinoids (n = 74)	3.0
Benzodiazepines only (n = 46)	1.8
Stimulants only (n = 19)	0.8
Alcohol + benzodiazepines (n = 13)	0.5
Stimulants + cannabinoids (n = 7)	0.3
Benzodiazepines + cannabinoids (n = 4)	0.2
Alcohol + stimulants (n = 3)	0.1
Stimulants + benzodiazepines (n = 1)	0.03
Alcohol + benzodiazepines + cannabinoids (n = 3)	0.1
Alcohol + stimulants + cannabinoids (n = 2)	0.1
Stimulants + benzodiazepines + cannabinoids (n = 1)	0.03
Alcohol + stimulants + benzodiazepines (n = 0)	0.0
Alcohol + stimulants + benzodiazepines + cannabinoids (n = 0)	0.0

^a This table includes drivers who tested positive for pseudoephedrine and for THC-acid.

Opioid-Kokain

- Opioid ve kokain çeşitli çalışmalarda genellikle alkol, esrar, benzodiazepin ve amfetamin benzeri stimülanlardan sonra daha az sayıda saptandığı bildirilmiş.
- Bununla birlikte; New York'da sürücülerin trafik kazasında öldüğü 16-45 yaş arasındaki olguların %20'sinde kokain + bulunmuştur.

MADDE

- **Hollanda'da** yaralanmalı kazaların sürücülerinde **kokain** (%33), **benzodiazepin** (%33) ve **opioid** (%19) yüksek oranda bulunurken, **Fransa'da** hastaneye yaralı olarak getirilen sürücülerde **esrar** (%14) ve **opioidler** (%10.5) yüksek oranda, **Norveç'de** benzodiazepinler (%31), esrar (%30) ve amfetamin (%28) yüksek oranlarda bildirilmiş, **İskoçya'da** ise ölümcül yaralanmalı kazalarda sürücülerin %85'inde benzodiazepinler + bulunmuştur.

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU

- Madde 48 - Uyuşturucu veya keyif verici maddeleri almış olanlar ile alkollü içki almış olması nedeniyle **güvenli sürme yeteneklerini kaybetmiş kişilerin kara yolunda araç sürmeleri yasaktır.**
- (Değişik fıkra: 08/01/2003 - 4785 S.K./3. md.) Uyuşturucu veya keyif verici maddelerin cinsleri ile alkollü içkilerin etki dereceleri ve kandaki miktarlarını tespit amacıyla, trafik zabıtasınca teknik cihazlar kullanılır.
- Tespit usulleri ve muayene şartları, Sağlık Bakanlığının görüşüne uygun olarak hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.
- Bu madde hükmüne uymayan sürücüler derhal araç kullanmaktan men olunur.....

KARAYOLLARI TRAFİK YÖNETMELİĞİ

- **Madde 97 - Uyuşturucu, uyutucu ve keyif verici gibi özelliklere sahip doğal ve sentetik psikotrop maddeleri almış olanlar ile alkollü içki almış olması nedeniyle güvenli sürme yeteneklerini kaybetmiş kişilerin **karayolunda araç sürmeleri yasaktır.****
- **Bunlardan uyuşturucu, uyutucu veya keyif verici gibi doğal veya sentetik psikotrop madde almış olarak araç kullandığı tespit edilenler, almış oldukları maddelerin cins, miktar ve etki derecelerine bakılmaksızın araç kullanmaktan men edilirler ve haklarında**
- **Trafik Kanununun 48 inci maddesine ve ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili maddelerine göre işlem yapılır.**

KARAYOLLARI TRAFİK YÖNETMELİĞİ

- 6) Yapılan tespit sonucunda belirlenen limitlerin üzerinde alkollü içki aldığı belirlenen sürücülerin Karayolları Trafik Kanununun 48 inci maddesine göre, birinci defada 6 ay, ikinci defada da 2 yıl süreyle sürücü belgeleri geçici olarak geri alınır. İkinci defa geri alma süresi sonunda sürücü, sürücü davranışı geliştirme eğitimi tabi tutulur ve başarılı olması halinde belgesi iade edilir. Üçüncü defa ve fazlasında ise, bu sürücüler, 6 aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar ve belgeleri 5 yıl süre ile geri alınarak psiko-teklik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar; bu süre sonunda yapılacak psiko-teklik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi neticesinde belgesinin iadesinde sakınca bulunmayanlara sürücü belgesi iade edilir. Muayene sonucunda sürücü belgesinin iade edilmesinde sakınca bulunanlara ise sürücü belgesi verilmez.
- Alkollü olarak ölümlü ya da yaralamalı trafik kazasına neden olunması halinde ağır kusurun varlığı kabul edilir.

SÜRÜCÜ DAVRANIŞLARINI GELİŞTİRME EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİ

- Sağlık Bakanlığından
- Resmi Gazete Tarihi:14/09/2004 Sayısı:25583
- **BİRİNCİ BÖLÜM: Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar**
- **Madde 1** - Bu Yönetmeliğin amacı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48 inci maddesine göre ikinci defa geçici olarak sürücü belgeleri alınan sürücülere **sürücü davranışlarını geliştirme eğitimi** verilmesi, bu eğitimi verecek birimlerin açılması ve faaliyetleri ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

SÜRÜCÜ DAVRANIŞLARINI GELİŞTİRME EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİ

- **Madde 6** - Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimi; psikiyatri uzmanları, pratisyen hekimler, psikologlar ve trafik eğitimcileri verir.
- Eğitimci psikiyatri uzmanları, pratisyen hekimler ve psikologlar, Bakanlıkça eğitime tabi tutulur ve kendilerine sertifika verilir.

SÜRÜCÜ DAVRANIŞLARINI GELİŞTİRME EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİ

- **Madde 8** - Sürücülerdeki riskli davranışları belirlemek ve bu davranışları değiştirmek amacıyla **eğitim programı düzenlenir** (Ek-4).
- Eğitime alınacak sürücü sayısı bir eğitim seansı için en az 4 kişi en fazla 12 kişidir.
- Eğitim programının açılma tarihleri başvuru yapan sürücü sayısına göre Müdürlük tarafından belirlenir.
- **Madde 9** - Eğitim programı süresi en az 24 saattir. Program günde en fazla 6 saat haftada 1 gün olmak şartı ile en az 4 haftada tamamlanır. Eğitimcilerin önerileri doğrultusunda Müdürlük tarafından eğitim programı uzatılabilir.

KEYİF VERİCİ MADDE

Wolfgang Schivelbusch

Keyif Verici Maddelerin Tarihi

Cennet, Tat ve Mantık

Almanca'dan Çeviren
Zehra Aksu Yılmaz

Genesis
kitap

KEYİF

- 1- Vücut esenliği, sağlık.
- 2- Canlılık, tasasızlık, iç rahatlığı
Örnek: Bu keyif ne kadar sürerdi? Tahminime göre beş on dakikadan fazla sürmezdi. Y. K. Karaosmanoğlu
- 3- Rahat, huzur, afiyet.
- 4- İstek, heves, zevk
- 5- Alkollü içki ve başka uyuşturucu maddeler kullanıldığında insanda görülen durum.
- 6- Yolsuz ve kural dışı istek
- 7- Esrar.
- 8- Bireyin, koşullar elverişsiz de olsa kendini sağlık, güç ve rahatlık açılarından doyurucu ve kıvançlı bir durumda sayması.

Pleasure, Delight, Bliss

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- AİLE
- OKUL
- KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI ile EĞİTİM
- SÜRÜCÜ BELGESİ VEREN KURULUŞLARIN DENETLENMESİ, KONTROLLER
- UYGULAMA VE YAPTIRIMLARDA CAYDIRICILIK

Kaynaklar

- -Aşıcioğlu F, Trafikte Güvenli Sürüş Açısından Alkol. Alkolün adli tıbbi değerlendirilmesi. Beta Basım Yayım Dağıtım. İstanbul, Kasım 2009: 94-180
- Uysal C, Solunum Havasında Alkol Düzeyini Etkileyen Etmenler. Uzmanlık Tezi. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, İstanbul:1445
- -Holubowycz, O.T., Kloeden, C.N., McLean, A.J., 1994. Age, sex and blood alcohol concentration of killed and injured drivers, riders and passengers. *Accident Analysis and Prevention* 26 (4), 483-492.
- -Sugrue, M., Seger, M., Dredge, G., Davies, D.J., Ieraci, S., Bauman, A., Deane, S.A., Sloane, D., 1995. Evaluation of the prevalence of drug and alcohol abuse in motor vehicle trauma in south-western Sydney. *Australian and New Zealand Journal of Surgery* 65, 853-856.
- -Longo MC, Hunter CE, Lokan RJ, White JM, White MA. The prevalence of alcohol, cannabinoids, benzodiazepines and stimulants amongst injured drivers and their role in driver culpability Part I: the prevalence of drug use in drivers, and characteristics of the drug-positive group. *Accident Analysis and Prevention* 32 (2000) 613-622.
- - Drummer, O.H., 1994. Drugs in drivers killed in Australian road accidents: the use of responsibility analysis to investigate the contribution of drugs to fatal accidents. Victorian Institute of Forensic pathology, Department of Forensic Medicine, Monash University, Victoria.
- - Haworth, N., Vulcan, P., Bowland, L., Pronk, N., 1997a. Characteristics of fatal single vehicle crashes, Report No. 120, Monash University Accident Research Centre, Victoria.
- - Haworth, N., Vulcan, P., Bowland, L., Pronk, N., 1997b. Estimation of risk factors for fatal single vehicle crashes, Report No. 121, Monash University Accident Research Centre, Victoria.
- - Haworth, N., Vulcan, P., Bowland, L., Pronk, N., 1997c. Fatal single vehicle crashes study — summary report, Report No. 122, Monash University Accident Research Centre, Victoria.
- - Perl, J., Hodder, A.E., Ravi, B., Starmer, G.A., Tattam, B., Vine, J.H., Watson, T.R., 1990. Drug usage by drivers in NSW — a new look at the drug-impaired driver. In: *Proceedings of the 11th International Conference on Alcohol, Drugs and Traffic Safety*, National Safety Council, Chicago, pp. 1-10.
- P.M. Marzuk, K. Tardiff, A.C. Leon, M. Stajic, E.B. Morgan, J.J. Mann, Prevalence of recent cocaine use among motor vehicle fatalities in New York city, *JAMA* 263 (1990) 250-256.
- - Starmer, G.A., Cairns, D., Mascord, D.J., Perl, J., Tattam, B., Vine, J.H., Watson, T.R., 1992. Effects of psychoactive drugs on car driving performance: drugs in crashinvolved drivers. *Clinical Neuropharmacology* 15 (Supplement IA), 598A-600A.
- - Soderstrom, C.A., Cowley, R.A., Dischinger, P.C., Kems, T.J., Trifillis, A.L., 1993. Marijuana and other drug use among automobile and motorcycle drivers treated at a level 1 trauma center. In: *Proceedings of the 37th Annual Conference of the Association for the Advancement of Automotive Medicine*, San Antonio, Texas, pp. 279-286.
- - Stoduto, G., Vingilis, E., Kapur, B.M., Sheu, W.J., McLellan, B.A., Liban, C.B., 1993. Alcohol and drug use among motor vehicle collision victims admitted to a regional trauma unit: demographic, injury and crash characteristics. *Accident Analysis and Prevention* 25 (4), 411-420.
- - Waller, P.F., Blow, F.C., Maio, R.F., Singer, K., Hill, E.M., Schaefer, N., 1997. Crash characteristics and injuries of victims impaired by alcohol versus illicit drugs. *Accident Analysis and Prevention* 29 (6), 817-827.
- - Kirby, J.M., Maull, L.I., Fain, W., 1990. Comparability of alcohol and drug use in injured drivers. In: *Proceedings of the 11th International Conference on Alcohol, Drugs and Traffic Safety*, National Safety Council, Chicago, pp. 328-331.
- - Perl, J., Hodder, A.E., Ravi, B., Starmer, G.A., Tattam, B., Vine, J.H., Watson, T.R., 1990. Drug usage by drivers in NSW — a new look at the drug-impaired driver. In: *Proceedings of the 11th International Conference on Alcohol, Drugs and Traffic Safety*, National Safety Council, Chicago, pp. 1-10.
- - Crouch, D.J., Birky, M.M., Gust, S.W., Rollins, D.E., Walsh, J.M., Moulden, I.V., Quinlan, K.E., Beckel, R.W., 1993. The prevalence of drugs and alcohol in fatally injured truck drivers. *Journal of Forensic Sciences* 38 (6), 1342-1353.
- -Jeffrey, W.K., Leslie, J.M., Mercer, G.W., 1995. Drug and alcohol concentrations of drivers involved in fatal motor vehicle accidents in British Columbia, Canada: a 1-year study. In: *Proceedings of the 13th International Conference on Alcohol, Drugs and Traffic Safety*, vol. 2. NHMRC Road Accident Research Unit, Adelaide pp. 746-751.

SAĞLIKLI VE MUTLU GÜNLER

